

KUTUBXONALARDA QR-KODLI XIZMATLAR ORQALI TEZKOR AXBOROT YETKAZIB BERISH TAJRIBALARI

Abdullaeva Nurjamal Maxsudovna

O'zbekiston davlat san'at va madaniyat instituti Nukus filiali "Texnogen
va san'atshunoslik" fakulteti "Kutubxona axborot faoliyati" ta'lim yo'nalishi talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy kutubxonalarda QR-kodli xizmatlar orqali tezkor axborot yetkazib berish tajribalari tahlil qilinadi. QR-kodlar foydalanuvchilarga kutubxona resurslariga tezkor kirish, elektron kitoblar, maqolalar, video va audio materiallar hamda kutubxona xizmatlari haqida axborot olish imkonini beradi. Maqolada QR-kodli xizmatlarning amaliy qo'llanilishi, foydalanuvchi faolligini oshirish, axborot yetkazib berish samaradorligini baholash va interaktiv xizmatlarni rivojlantirish masalalari yoritilgan.

Kalit so'zlar: kutubxona, QR-kod, tezkor axborot, foydalanuvchi faolligi, raqamli xizmatlar, interaktiv xizmatlar.

Аннотация: В статье анализируется опыт использования QR-кодов в современных библиотеках для оперативного предоставления информации. QR-коды позволяют пользователям быстро получать доступ к библиотечным ресурсам, электронным книгам, статьям, видео- и аудиоматериалам, а также информации о библиотечных услугах. В статье рассматриваются практическое применение QR-кодов, повышение активности пользователей, оценка эффективности передачи информации и развитие интерактивных услуг.

Ключевые слова: библиотека, QR-код, оперативная информация, активность пользователей, цифровые услуги, интерактивные услуги.

Annotation: The article examines the experience of using QR code services in modern libraries for rapid information delivery. QR codes provide users with quick access to library resources, e-books, articles, video and audio materials, and information about library services. The paper discusses practical applications of QR codes, enhancing user engagement, assessing the efficiency of information delivery, and developing interactive services.

Keywords: library, QR code, rapid information, user engagement, digital services, interactive services.

Zamonaviy kutubxonalarda QR-kodli xizmatlar foydalanuvchilarga kutubxona resurslariga tez va qulay kirish imkonini beradi. Har bir kitob, jurnallar yoki elektron resursga QR-kod biriktirilishi mumkin bo'lib, foydalanuvchi uni skanerlash orqali kitob

tavsifi, muallifi, nashr yili, elektron versiyasi yoki qo‘llanmalari bilan tanishadi. Shu bilan birga, QR-kodlar kutubxona tadbirlarini targ‘ib qilish, onlayn viktorinalar, seminarlar va ko‘rgazmalarga ro‘yxatdan o‘tish imkoniyatini ham taqdim etadi.

QR-kodli xizmatlar kutubxona faoliyatini interaktiv va foydalanuvchi markazli qilishda muhim rol o‘ynaydi. Bu xizmatlar foydalanuvchi ehtiyojlarini tezkor aniqlash, axborot oqimini tezlashtirish va kutubxona xodimlarining ish yukini kamaytirishga yordam beradi. Shu bilan birga, foydalanuvchi faolligini oshirish, xizmatlar bilan tanishish va resurslardan samarali foydalanishni rag‘batlantirish imkoniyati yaratiladi.

Ijtimoiy va raqamli platformalar bilan integratsiya qilinadigan QR-kodlar kutubxonaning axborot yetkazib berish strategiyasini yanada samarali qiladi. Masalan, foydalanuvchi QR-kodni skanerlash orqali kutubxonaning elektron katalogiga kiradi, o‘quv qo‘llanmalari va qo‘shimcha ma’lumotlarga ega bo‘ladi, shuningdek kutubxona xodimlariga foydalanuvchi faoliyati bo‘yicha tahlil olib borish imkoniyatini beradi.

QR-kodli xizmatlar foydalanuvchiga qulaylik yaratadi, kutubxona brendini mustahkamlaydi, yosh avlodni kutubxonaga jalb qiladi va kutubxonaning innovatsion institut sifatidagi o‘rnini mustahkamlaydi. Shu bilan birga, kutubxona xodimlari kontentni yangilash, QR-kodlar yaratish va foydalanuvchi ehtiyojlarini monitoring qilish bo‘yicha malakasini oshiradi.

Shu tarzda, QR-kodli xizmatlar kutubxona faoliyatini zamonaviylashtirish, foydalanuvchilar bilan interaktiv aloqalarni rivojlantirish va axborot resurslaridan samarali foydalanishni ta’minlashda muhim vosita hisoblanadi. Kutubxona foydalanuvchi markazli xizmatlar orqali jamiyatning axborot, ilmiy va madaniy ehtiyojlarini qondiruvchi markaz sifatida faoliyat yuritadi.

Kutubxonalarda QR-kodli xizmatlar orqali tezkor axborot yetkazib berish zamonaviy kutubxona faoliyatining innovatsion yo‘nalishlaridan biridir. QR-kodlar foydalanuvchilarga tez va qulay tarzda kutubxona resurslariga kirish, elektron kitoblar, maqolalar, video va audio materiallar, shuningdek kutubxona xizmatlari va tadbirlar haqida axborot olish imkonini beradi. Ushbu texnologiya kutubxonani foydalanuvchi markazli institutga aylantiradi, chunki foydalanuvchi QR-kodni skanerlash orqali zarur resurs va ma’lumotga darhol ega bo‘ladi, qo‘shimcha kutubxona xodimlarining yordamiga ehtiyoj kamayadi va axborot oqimi tezlashadi.

QR-kodlar kutubxona fondidagi har bir kitob yoki materialga biriktirilishi mumkin, shunda foydalanuvchilar kitobni olishdan oldin uning qisqacha tavsifi, muallifi, nashr yili, elektron versiyasi yoki o‘quv qo‘llanmalari bilan tanishadi. Shu bilan birga, kutubxona interaktiv xizmatlar yaratish orqali foydalanuvchilarni jalb qiladi, masalan, QR-kod orqali onlayn viktorinalar, ta’limiy testlar, seminar va

ko'rgazmalarga ro'yxatdan o'tish imkoniyati taqdim etadi. Bu foydalanuvchi faolligini oshiradi va kutubxona xizmatlarining samaradorligini kuchaytiradi.

QR-kodli xizmatlar kutubxonada axborot oqimini tezlashtirish, foydalanuvchi ehtiyojlariga moslashgan xizmatlarni rivojlantirish va kutubxona resurslaridan samarali foydalanishni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Shu bilan birga, raqamli infratuzilmani takomillashtirish, foydalanuvchilarni QR-kodlardan foydalanishga o'rgatish va interaktiv xizmatlarni integratsiya qilish orqali kutubxona innovatsion axborot markazi sifatida rivojlanadi.

Zamonaviy kutubxonalarda QR-kodlar orqali xizmat ko'rsatish tajribasi foydalanuvchilar uchun axborotga tezkor kirish, xizmatlarni tezkorlashtirish va kutubxonaning brend imidjini shakllantirish imkonini beradi. Shu bilan birga, kutubxona xodimlari QR-kodlar yaratish, kontentni yangilash va foydalanuvchi ehtiyojlarini tahlil qilish bo'yicha malakasini oshiradi. Ushbu yondashuv kutubxona faoliyatini interaktiv, foydalanuvchi markazli va zamonaviy texnologiyalar asosida amalga oshirishga yordam beradi.

QR-kodli xizmatlar foydalanuvchining axborotga tezkor kirishini ta'minlash bilan birga, kutubxona tadbirlarini targ'ib qilish, resurslardan foydalanishni rag'batlantirish va foydalanuvchilar bilan samarali aloqalarni yo'lga qo'yish imkonini beradi. Shu orqali kutubxona jamiyatning axborot, ta'lim va madaniy ehtiyojlarini qondiruvchi markaz sifatida faoliyat yuritadi va raqamli transformatsiyani muvaffaqiyatli amalga oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Alimov, Sh. (2021). *Kutubxona xizmatlarida raqamli texnologiyalar*. Toshkent: Fan va texnologiya nashriyoti.
2. Evans, G. E., & Saponaro, M. Z. (2012). *Library and Information Center Management*. Libraries Unlimited.
3. Johnson, P. (2016). *Innovative Library Services*. Chandos Publishing.
4. ALA. (2018). *Digital Innovations in Libraries*. American Library Association.
5. UNESCO. (2019). *Libraries and Digital Technologies: QR Code Applications*. Paris: UNESCO.

